

Có thể “nhân bản” Công viên Phần mềm Quang Trung?

TS. NGUYỄN TRỌNG

Tại lễ kỷ niệm 8 năm thành lập Công viên Phần mềm Quang Trung (CVPM QT) (tháng 3/2009), Phó Thủ tướng (PTT) Nguyễn Thiện Nhân có đề cập vấn đề nên “nhân bản” CVPM QT. Mới đây, tại lễ kỷ niệm 9 năm ngày thành lập CVPM QT, ông Lê Mạnh Hà, GĐ Sở Thông tin Truyền thông TP. HCM, cơ quan chủ quản của CVPM QT đã nêu lại vấn đề này như một mong ước của ông.

Chúng ta hiểu rằng ý tưởng ở đây không phải đơn giản là lập lại Quang Trung mà là tiếp tục xây dựng những khu phát triển phần mềm tập trung mới tại TP. HCM và các địa phương khác. Đây là điều mọi người đều mong muốn, nhất là những người thật sự gắn bó với sự phát triển của CNTT Việt Nam. Về lý thuyết thì điều đó tự nhiên cũng phải đến. Nói cách khác, những công viên phần mềm khác tự nó sẽ ra đời.

Phó Thủ tướng Nguyễn Thiện Nhân phát biểu tại lễ kỷ niệm 8 năm thành lập CVPM QT

Vấn đề đáng nói là tốc độ ra đời của các công viên phần mềm mới như thế nào.

Là người từng trong cuộc suốt quá trình thai nghén và ra đời của CVPM QT, tôi cho rằng về mặt Nhà nước có lẽ không nên mà thực ra là cũng không thể lập lại những gì đã làm để CVPM QT ra đời. Nhưng Nhà nước cần và có thể làm nhiều việc khác để những CVPM mới sẽ ra đời.

Vì sao Nhà nước không nên và có lẽ là cũng không thể làm lại những gì giống với Quang Trung cho một CVPM mới?

Thực ra nói “không thể” thì cũng hơi liều lĩnh vì mọi việc đều “có thể”, nhất là khi chủ thể là Nhà nước. Tuy nhiên, để bạn đọc chia sẻ phần nào thì xin lược lại những ngày thai nghén của CVPM QT.

Ý tưởng xây dựng CVPM QT được Hội Tin học TP. HCM (HTH) trình bày với Bí thư Thành ủy TP.HCM lúc bấy giờ là

► Thời Sự & Suy Nghĩ

Kỷ niệm 9 năm thành lập, Công ty Phát triển CVPM Quang Trung đã tổ chức buổi họp mặt tri ân các đối tác - Nhà đầu tư và Doanh nghiệp khu CVPMQT

ông Trương Tấn Sang vào buổi chiều ngày 14/12/1999, ngay trên xe của ông khi lãnh đạo Hội đưa ông đi thăm một số công ty phần mềm theo yêu cầu của chính ông. HTH đã trình bày để Bí thư T.U hiểu rõ CVPM là gì và vai trò của nó đối với công nghiệp phần mềm (CNpPM) của Thành phố cũng như cả nước và vì sao nên xây dựng ở khu Quang Trung. Bí thư T.U chuẩn y ngay đề xuất này và giao cho HTH nhiệm vụ chuẩn bị báo cáo về vấn đề này với lãnh đạo Thành phố và lãnh đạo Chính phủ, còn ông sẽ lo tổ chức buổi họp quan trọng đó.

Cuộc họp đã được Bí thư T.U tổ chức vào đầu năm 2000, dưới sự chủ tọa của PTT Phạm Gia Khiêm và sự có mặt của nhiều Bộ. Đây là lần đầu tiên cả Bí thư T.U, Chủ tịch và các Phó Chủ tịch UBND TP, cùng nghe về một vấn đề của CNTT (cũng nên nói thêm rằng, vào những năm đó, hàng năm thường có vài cuộc họp của Thường vụ Thành ủy nghe và cho những ý kiến chỉ đạo rất cụ thể cho việc phát triển CNTT ở TP. HCM). Tại cuộc họp, HTH đã chuẩn bị một báo cáo đúc kết tình hình CNpPM thế giới, trong nước, TP. HCM và đề xuất vấn đề xây dựng CVPM QT. Báo cáo này do PCT UBND TP - Nguyễn Thiện Nhân trình bày. Cùng với báo cáo này, HTH đã giao cho một số đơn vị phần mềm báo cáo với lãnh đạo về những kết quả, những thuận lợi và khó khăn của mình. Kết quả là Trung ương nhiệt

liệt ủng hộ, hứa hẹn sự hỗ trợ toàn diện cho bước đột phá của thành phố, còn thành phố thì quyết tâm thực hiện chủ trương này.

Nhưng rồi sau cuộc họp, thì cũng không ít lần chúng tôi được nghe rằng CVPM có thể đã không ở Quang Trung mà về chỗ khác! Rất may là mấy tháng sau đó, sau nhiều lần HTH cùng với PCT Nguyễn Thiện Nhân tìm cách thuyết phục thì đã có quyết định chính thức xây dựng CVPM QT của UBND TP.

Một Ban Chỉ đạo (BCĐ) công trình được thành lập và chỉ đạo thực sự việc

triển khai dự án. Mọi ách tắc được giải quyết ngay trong những phiên họp hàng tuần của BCĐ. Khó khăn thì muôn vàn. Ngay hôm nay, CVPM QT vẫn còn phải đương đầu với nhiều thách thức để tiếp tục phát triển. Còn ngày đó của 10 năm trước thì trường BCĐ - tân PCT Nguyễn Thiện Nhân, có thể nói đã đặt cược sự nghiệp vào dự án này.

Giới CNTT thường nói với nhau rằng nếu ghi công cá nhân cho công trình CVPM QT thì ông Trương Tấn Sang là công đầu. Chính ông đã chủ động đề nghị HTH đưa ông đi thăm những công ty phần mềm vào buổi chiều năm 1999 ấy, chính ông đã nói rằng rất sốt ruột vì đường như CNpPM ở TP. HCM chưa bật lên được và hỏi chúng tôi là TP cần làm gì để tác động mạnh vào sự phát triển của ngành công nghiệp trí tuệ này. Với chúng tôi, thật là được lời như cởi tấm lòng. Rồi chính ông giao nhiệm vụ cho HTH chuẩn bị một báo cáo đầy đủ về chủ trương xây dựng CVPM QT, còn ông tự đảm đương trách nhiệm tổ chức cuộc họp có cả trung ương và địa phương đã nói trên để quyết định vấn đề này, vấn đề mà hôm nay thì dễ đồng tình còn 10 năm trước thì chưa hẳn.

Cũng cần nói thêm rằng, trong khi TP. HCM đang trở dạ cho sự ra đời của CVPM

Thứ trưởng Bộ Thông tin Truyền thông Nguyễn Minh Hồng phát biểu tại buổi họp mặt

QT thì Chính phủ, với sự tham mưu của Bộ KH-CN&MT đã ban hành Nghị Quyết 07/2000/NQ-CP ngày 5/6/2000 về phát triển CNpPM ở nước ta. Đây là một “bà đỡ” cực kỳ quan trọng cho “chú bé sơ sinh” CVPM QT ở TP. HCM.

Sự ra đời và trưởng thành của CVPM QT có thể nói là kết tinh của sức sáng tạo, sự sáng suốt, quyết tâm cao, tình đoàn kết và nhiều cái đẹp khác nữa của quần chúng với Đảng với chính quyền, của trung ương với địa phương của thời cơ với xu thế tất yếu. Đó là những điều mà không phải muốn là có, không phải muốn là được.

Câu hỏi thứ 2 đặt ra là: Nhà nước nên làm gì để những CVPM mới có thể ra đời?

Rồi đây, những CVPM mới sẽ ra đời ở TP. HCM hay những địa phương khác là điều chắc chắn. Nói rộng ra thì nếu Nhà nước không có những chính sách gì đặc biệt thì CNpPM ở Việt Nam cũng vẫn ra đời và phát triển như một tất yếu của tiến trình phát triển. Chỉ có điều khi Nhà nước có chính sách tốt thì những tiến trình đó sẽ nhanh hơn. Vậy, nếu muốn những CVPM mới sẽ ra đời sớm hơn, mạnh mẽ hơn so với sự ra đời “tự nhiên” thì Nhà nước nên làm gì?

Có ba việc lớn, nếu làm được thì chúng ta sẽ sớm có những CVPM mới.

Một là thực sự mở rộng cửa, cho các dự án đào tạo đại học chất lượng cao về CNTT kể cả trong và ngoài nước. Hiện có khá nhiều văn bản của Nhà nước đụng chạm vấn đề này, tuy nhiên chúng hầu như chưa có tác động gì đáng kể trong thực tế.

Hai là Nhà nước nhận định thật đúng vai trò của công nghiệp dịch vụ CNTT và có chính sách thỏa đáng phát triển ngành này, không trộn lẫn nhiều hoạt động liên quan đến CNTT – truyền thông vào “dịch vụ CNTT” như hiện nay. “Dịch vụ CNTT” là thị trường chủ yếu của CNTT không chỉ ở Việt Nam mà ở hầu hết mọi quốc gia khác, kể cả Mỹ. Tình trạng hiện nay làm cho thị trường “dịch vụ CNTT” theo đúng nghĩa của thuật ngữ này, ở nước ta khó có điều kiện phát triển hoặc phát

Nhân dịp này QTSC cũng tôn vinh 12 doanh nghiệp được bình chọn The Top Enterprises of the Year 2009

triển không bình thường.

Việc lớn thứ 3 là Nhà nước có thể không cần bỏ tiền để xây dựng những khu như CVPM như đã làm với Quang Trung, thậm chí cả những khu công nghệ cao như ở quận 9 TP. HCM hay ở Hòa Lạc Hà Nội, ... mà nên đầu tư để có các khu đất trống, có hạ tầng và hệ thống giao thông tốt và đặc biệt là cần xác định rõ, cụ thể ưu đãi cho những nhà đầu tư phát triển những vùng đất đó thành những khu công nghệ cao, thành CVPM (là những khu công nghệ cao chuyên ngành), hay thành các đại học chất lượng cao về CNTT. Theo cách nói của Luật CNC và một số quyết định của Chính phủ liên quan vấn đề phát triển CNpPM thì họ được hưởng những chính sách ưu đãi cao nhất của nhà nước về quyền

sử dụng đất và về thuế, điều mà hiện nay mới dừng lại trong những văn bản của Nhà nước, còn trong thực tế thì chưa được như vậy.

Ngay cả khi 3 việc lớn này được triển khai thì cũng không thể có thêm những CVPM. Nhưng nhất định chúng sẽ xuất hiện không lâu sau đó. Chúng ta nhớ lại là cùng thời với CVPM QT thì Đà Nẵng, Hải Phòng, Huế, Cần Thơ, Hà Nội, ... cũng rộ lên phong trào dựng CVPM. Nhưng rồi thì mới chỉ có 1 Quang Trung!

Đây cũng là điều nhắc nhở chúng ta rằng câu chuyện Quang Trung không dễ “nhân bản”, nhưng nếu quyết tâm thì chúng ta có thể có nhiều “tác phẩm” tuyệt vời hơn như thế. □

Ảnh vui

